

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ: ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವಿಶೇಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪದವೀಧರ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.

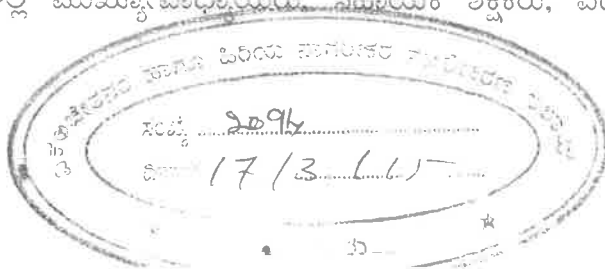
- ಓದಲಾಗಿದೆ: 1) ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ/109/ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ/2010, ದಿನಾಂಕ: 14-12-2010, 29-12-2010 ಮತ್ತು 3-3-7-2012 ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 128 ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 2012, ದಿನಾಂಕ: 3-7-2012.
- 2) Rehabilitation council of India, New Delhi ಇವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: 7-91/RCI- 2011 ದಿ: 11.01.2012 ಮತ್ತು 13.04.2012
- 3) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ವಿಕ ಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ:ವಿಹಿನಾಸಇ/ಸಿ-9/ಬಜೆಟ್/ ಅಂ.ಮ.ವಿ.ಶೈ.ಯೋ/ 18/2013-14

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವಿಶೇಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಾಜ್ಯ ಸಹಾಯಧನ ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮೇಲೆ ಕ್ರ.ಸಂ.(1)ರಲ್ಲಿ ಓದಲಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ, ಶ್ರವಣದೋಷವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿದೋಷವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪದವೀಧರ ಸಹಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರಾಲಯದಡಿ ಬರುವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ, ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ನವ ದೆಹಲಿ ಇವರು ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿಶುವಿಹಾರ/ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ/ಸೆಕೆಂಡರಿ ಹೈಯರ್ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದ ತರಬೇತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ, ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಅನುಸಾರ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೇಲೆ ಕ್ರ.ಸಂ.(2)ರಲ್ಲಿ ಓದಲಾದ ದಿ:11.01.2012 ಮತ್ತು 13.04.2012 ರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅಂದಾಜು 150 ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 12000 ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಂತೆ ಪಿಯುಸಿ ಹಾಗೂ 02 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎಡ್ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೇ ಇರುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೇವಾ ಭದ್ರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗೌರವಧನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪದೇ ಪದೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ/109/ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ/2010, ದಿನಾಂಕ: 14-12-2010 ಮತ್ತು 29-12-2010 ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 128 ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 2012, ದಿನಾಂಕ: 3-7-2012ರ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪದವೀಧರ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ

ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಆರ್‌ಸಿಐ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರು ಮೇಲೆ ಕ್ರ.ಸಂ.(3)ರಲ್ಲಿ ಓದಲಾದ ಏಕ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಕೋರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 247 ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 2014, ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ: 17-03-2015

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ, ಶ್ರವಣದೋಷವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿದೋಷವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪದವೀಧರ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,

(ಲಲಿತ)

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-2,

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ

ಇವರಿಗೆ:

- 1) ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಜಿ & ಎಸ್ ಎಸ್ ಎ), ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ, "ಆಡೀಟ್ ಭವನ", ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ: 5398, ಬೆಂಗಳೂರು- 1.
- 2) ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಇ & ಆರ್ ಎಸ್ ಎ), ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ, "ಆಡೀಟ್ ಭವನ", ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ: 5398, ಬೆಂಗಳೂರು- 1.
- 3) ಪ್ರಧಾನ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (ಎ&ಇ), ಕರ್ನಾಟಕ, ಪಾರ್ಕ್ ಹೌಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ:5329, ಬೆಂಗಳೂರು- 1
- 4) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 5) ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 6) ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ (ವೆಚ್ಚ-3), ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 7) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿರವರು, ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 8) ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿರವರು, ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರು, ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 9) ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿ, ಸ್ವೀಮರ ಶಾಖೆ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 10) ಶಾಖಾ ರಕ್ಷಾ ಕಡತ/ಓಡಿಜಿ/ಸೂಚನಾ ಫಲಕ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿಗಳು.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಮಇ 247 ಪಿಹೆಚ್‌ಪಿ 2014, ದಿನಾಂಕ: 17- 03-2015 ಕ್ಕೆ ಅನುಬಂಧ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ತರಗತಿ ಮಟ್ಟ	ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿವರ	ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
I. ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆ			
1	ಸೌಮ್ಯ- ಸಾಧಾರಣ ತೀವ್ರ, ಅತಿ ತೀವ್ರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು.	ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (7 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)	10ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ನರ್ಸರಿ) ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಮತ್ತು 1 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ (DECSC-MR) ಅಥವಾ 10ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇನ್ ಕೇರ್ ಗಿವಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಅಥವಾ ಪದವಿ + ಬಿಎಡ್ ಇನ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಎಂಆರ್) ಅಥವಾ ಮಲ್ಟಿ ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ 7 ವರ್ಷ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವವರು. ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
2	ಸೌಮ್ಯ- ಸಾಧಾರಣ ತೀವ್ರ, ಅತಿ ತೀವ್ರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು	ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (07 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)	12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 2 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್, (ಎಂಆರ್) ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 1 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್ (ಎಂಆರ್) ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ (ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ (ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಮಲ್ಟಿ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ವರ್ಕರ್ (ಎಂಆರ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ವೋಕೇಷನಲ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ - ಮೆಂಟಲ್ ರಿಟಾರ್ಡ್‌ಡ್‌ಷನ್ (ಡಿವಿಆರ್-ಎಂಆರ್) / ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ವೋಕೇಷನಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್- ಮೆಂಟಲ್ ರಿಟಾರ್ಡ್‌ಡ್‌ಷನ್ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್

			<p>ಅಥವಾ ಪದವಿ + ಬಿಇಡಿ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಎಂಆರ್)</p> <p>ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿತ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್</p> <p>ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ</p>
3	ಸೆಕೆಂಡರಿ ವೋಕೇಷನಲ್ ಪ್ರೀ-ವೋಕೇಷನಲ್	ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು	<p>ಪದವಿ + ಸ್ಟೆಷಲ್ ಬಿಎಡ್ ಇನ್ ಎಂಆರ್</p> <p>ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಪ್ರೋಫೆಷನಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಪಿಜಿಪಿಸಿ)</p> <p>ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಮೆಂಟಲ್ ರಿಹಾಬಿಲಿಟೇಷನ್)</p> <p>ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ)</p> <p>ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಡಿಸೇಬಿಲಿಟಿ)</p> <p>ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ</p>

II. ಪ್ರವಣದೋಷವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆ

	<p>ಶಿಶು ವಿಹಾರ/ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ</p>	<p>ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ 10 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)</p>	<p>10ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇನ್ ಅರ್ಲಿ ಚೈಲ್ಡ್ರನ್ ಇನ್ ಸೆಪ್ಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ಯಂಗ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಡೆಫ್ ಅಂಡ್ ಹಿಯರಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಮಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ 7 ವರ್ಷ ಅನುಭವಹೊಂದಿರುವವರು. ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ</p>
<p>2</p>	<p>ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳು (1 ರಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿ)</p>	<p>ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (10 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)</p>	<p>12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 2 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್ (ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ) ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 1 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್ (ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ) ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ (ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ (ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಮಲ್ಲಿ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ವರ್ಕರ್ (ಎಂಆರ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಜೂನಿಯರ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ದಿ ಡೆಫ್ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಹಿಯರಿಂಗ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಪೀಚ್ (ಡಿಹೆಚ್‌ಎಲ್‌ಎಸ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿತ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಅಥವಾ</p>

			ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
3	ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ/ ಸೆಕೆಂಡರಿ/ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ (8 ರಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿ)	ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು	ಪದವಿ + ಬಿಎಡ್ (ಸ್ಟೆಷಲ್) ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಥವಾ ಬಿಎಡ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಪ್ರೋಫೆಷನಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಪಿಜಿಪಿಸಿ) ಅಥವಾ ಸಿನಿಯರ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ದ ಡೆಫ್ ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
4	(8 ರಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿ)	ಪದವೀಧರ ಸಹಾಯಕರು	ಪದವಿ ಬಿಎ, ಬಿಎಸ್‌ಸಿ, ಬಿಎಡ್ (ವಿಷಯವಾರು)

III. ದೃಷ್ಟಿದೋಷವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆ

1	ಶಿಶು ವಿಹಾರ/ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (ಶಾಲಾ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ 12 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)	10ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇನ್ ಅರ್ಲಿ ಚೈಲ್ಡ್‌ಹುಡ್ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಇನ್ ಅರ್ಲಿ ಚೈಲ್ಡ್‌ಹುಡ್ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಡಿಇಸಿಎಸ್‌ಸಿ-ವಿಐ) ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
2	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳು (1 ರಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿ)	ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು (12 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ)	12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 2 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್ (ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ) ಅಥವಾ 12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಹಾಗೂ 1 ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಎಡ್ (ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ) ಅಥವಾ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್

			<p>(ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬೇಸ್ಡ್ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ (ಡಿಸಿಬಿಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಮಲ್ಟಿ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ವರ್ಕರ್ (ಎಂಆರ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ) ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಪ್ರೈಮರಿ ಲೆವೆಲ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇನ್ ವಿಷುಯಲ್ ಇಂಪೈರ್‌ಮೆಂಟ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>12ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿತ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು 6 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ</p>
3	ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ/ ಸೆಕೆಂಡರಿ/ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ (8 ರಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿ)	ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು	<p>ಪದವಿ + ಬಿಎಡ್ (ಸ್ಟೆಷಲ್)</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಬಿಎಡ್ (ಜನರಲ್) ಜೊತೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ 1 ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಬಿಎಡ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಪ್ರೋಫೆಷನಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇನ್ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ (ಪಿಜಿಪಿಸಿ)</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಸೆಕೆಂಡರಿ ಲೆವೆಲ್ ಟೀಚರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇನ್ ವಿಷುಯಲ್ ಇಂಪೈರ್‌ಮೆಂಟ್</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಬಿಎ ಬಿಎಡ್ ಇನ್ ವಿಷುಯಲಿ ಇಂಪೈರ್‌ಮೆಂಟ್</p>

			ಅಥವಾ ಆರ್‌ಸಿಐ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ
4	(8 ರಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿ)	ಪದವೀಧರ ಸಹಾಯಕರು	ಪದವಿ ಬಿ.ಎ, ಬಿ.ಎಸ್‌ಸಿ, ಬಿ.ಎಡ್ (ವಿಷಯವಾರು)

(ಲಲಿತ)

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-2,
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ
ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ